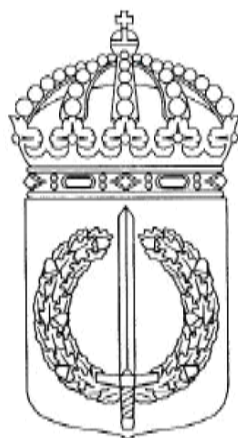

Självständigt arbete

krigsvetenskap (15 hp)

Författare: Gustaf Carlbaum	Program: OP 09-12
Handledare: Pia Molander	Kurs: 1OP147
Examinator: Pia Molander	Antal ord: 13 548
Erfarenheter från insatserna i Somalia under 1990-talet <i>– kopplat till utvecklingen av den amerikanska doktrinen FM3-24</i> <u>Sammanfattning:</u> Den amerikanska doktrinen FM3-24 beskriver hur en operation inom COIN-konceptet kan genomföras och hur befälhavaren kan använda doktrinen som stöd i genomförande och planering av operationer. Doktrinen är utvecklad med stöd av de lärdomar som amerikanska trupper dragit i 2000-talets konflikter i Irak och Afghanistan, och doktrinen används idag som stöd i de pågående insatserna. Under 1990-talets konflikt i Somalia fanns inte denna doktrin. Syftet med uppsatsen är att undersöka om det kan spåras lärdomar redan från 1990-talets Somalia till utformandet av den nu utvecklade amerikanska doktrinen FM3-24. Resultatet visar att likheter finns i hur operationer enligt FM3-24 skall genomföras, dock är olikheterna de som är mest tydliga. Många av de steg som beskrivs i doktrinen har under insatsen avvikit helt eller vartefter insatsen fortskred. En orsak till det kan vara att amerikanska trupper under början av 1990-talet inte hade samma erfarenhet av COIN-insatser som de hade när doktrinen under 2000-talet utvecklades. I slutet av studien presenteras tänkta ”lessons learned” som kan vara bidragande till doktrinens utformning. <u>Nyckelord:</u> FM3-24, Somalia, informationsoperationer, Civil säkerhet, Lokala säkerhetsstyrkor, Etablera och återställa vitala tjänstegrenar, Understöd utvecklingen av statskicket, Ekonomisk utveckling, Clear-hold-build, Kombinerad styrka, Targeting	

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Problemformulering	3
1.3 Syfte och frågeställning	4
1.4 Avgränsningar	4
1.5 Tidigare forskning	4
1.6 Disposition	5
1.7 Centrala begrepp	6
2. METOD	6
2.1 Forskningsdesign.....	6
2.2 Material	7
2.3 Analysverktyg – Field Manual 3-24.....	8
2.3.1 Informationsoperationer	9
2.3.2 Civil säkerhet.....	10
2.3.3 Lokala säkerhetsstyrkor.....	10
2.3.4 Etablera och återställa vitala tjänstegrenar	11
2.3.5 Understöd utvecklingen av statskicket	11
2.3.6 Ekonomisk utveckling.....	12
2.3.7 Clear-hold-build	13
2.3.8 Kombinerad styrka	14
2.3.9 Targeting	14
2.4 Sammanfattning	15
3. TEORI	15
4. SOMALIA 1992-1995	16
4.1 Informationsoperationer	17
4.2 Civil säkerhet.....	19
4.3 Lokala säkerhetsstyrkor.....	19
4.4 Etablera och återställa vitala tjänstegrenar	20
4.5 Understöd utvecklingen av statskicket	20
4.6 Ekonomisk utveckling.....	21
4.7 Clear-hold-build	21
4.8 Kombinerad styrka	21
4.9 Targeting	21
5. DISKUSSION	21
5.1 Informationsoperationer	21
5.2 Civil säkerhet.....	22
5.3 Lokala säkerhetsstyrkor.....	22
5.4 Etablera och återställa vitala tjänstegrenar	23
5.5 Understöd utvecklingen av statskicket	23
5.6 Ekonomisk utveckling.....	24
5.7 Clear-hold-build	24
5.8 Kombinerad styrka	24
5.9 Targeting	24
6. SAMMANFATTNING	24
6.1 Slutsatser	25
6.2 Förslag till ny forskning	26
7. LITTERATUR- OCH KÄLLFÖRTECKNING	28

1. INLEDNING

Somalia har ända sedan självständigheten 1960 varit ett kraftigt krigshärjat land. En lång rad av inre stridigheter har bidragit till att Somalia än idag är oerhört instabilt och anses vara ett utav de fattigaste länderna i världen. Klaner har hävdad sin rätt att styra landet och blodiga strider utkämpades i början av 1990-talet. 1992 beslutade FN:s säkerhetsråd att sätta in en fredsbevarande styrka till landet i syfte att återställa ordningen och säkerställa att bistånd kom fram till det somaliska folket. Då denna FN ledda styrka (UNSOM I) inte lyckades återställa ordningen beslutades i FN att en ”task force” skulle skickas till Somalia för att på så sätt återställa ordning i landet. 3 mars 1995 lämnade FN Somalia och än idag är landet att anses som en ”misslyckad stat” då övergångsregeringen har kontroll över en mycket liten del av landet.¹

Amerikanernas insats i Somalia under perioden 1992 – 1995 anses av många som ett misslyckande, ett militärt fiasko där tusentals civila fick sätta livet till och även amerikanska soldater samt FN personal.²

2006 publicerade amerikanska armén en doktrin som skall gälla för personal i counterinsurgency insatser. Den är relevant att använda på politisk nivå såväl som ned till bataljons storlek.³

2008 beslutade FN genom resolution 1846 att man behövde bekämpa den piratverksamhet som utgick från Somalia och terroriserade handelsfartyg utanför Somalias kust. Problemet med Somalia kvarstår alltså för det internationella samfundet och att problemet måste tas i tu med i framtiden är inte att betrakta som osannolikt.⁴

1.1 Bakgrund

1992 sattes amerikanska trupper in i Somalia genom en FN-resolution vars syfte var att återställa ordning i landet och skapa möjligheter att få fram förnödenheter till det somaliska folket. Amerikanska trupper hade stora svårigheter att återställa ordningen i landet vilket till slut resulterade i att man lämnade landet i mars 1995. 2006 utkom den amerikanska COIN-doktrinen FM3-24 som gav riktlinjer om hur amerikanska trupper skulle verka i COIN-konflikter. 1992 fanns ingen doktrin som styrde riktlinjerna på samma sätt som idag. Konflikten i Somalia är i skrivande stund fortfarande inte löst. Landet har fortfarande ingen styrande regering och landet anses vara ett utav de fattigaste länderna i världen. Trots de insatser som gjorts i Somalia under perioden 1992-1995 med FN och USA i spetsen har alltså situationen inte förbättrats.

1.2 Problemformulering

Den nu utvecklade doktrinen FM3-24 är utvecklad med stöd av Galulas teorier om genomföranden av COIN-insatser samt de lärdomar amerikanska trupper erhållit i och med insatserna i Afghanistan och Irak under 2000-talet. Har man i utvecklingen av doktrinen inte haft några ”lessons learned” från insatsen i Somalia eller kan man även spåra lärdom från den insatsen? Eftersom doktrinen är utkommen med stöd av tidigare erfarenheter från andra insatser, syftar det här arbetet till att undersöka om det även tagits erfarenheter ifrån insatserna i Somalia i utformandet av doktrinen. Det som är oklart och behöver undersökas är ifall det kan finnas kopplingar även från insatserna i Somalia under åren 1992-1995 till hur doktrinen utvecklats. Varför är då detta ett krigsvetenskapligt problem? – Eftersom det står i doktrinen att den utvecklats genom tidigare erfarenheter från Irak och Afghanistan säger detta att

---

¹ Säkerhetspolitik.se, *Somalia, fördjupning*, Uppsala, 2010-08-17

² Ibid

³ Field Manual 3-24 (MCWP 3-33.5), (2008), *Counterinsurgency*, 5-3

⁴ Säkerhetspolitik.se, *Somalia, fördjupning*, Uppsala, 2010-08-17

doktriner utvecklas med de erfarenheter som förvärvats genom olika insatser, lärdomar som i detta fall amerikanska trupper dragit, och däri ligger det krigsvetenskapliga problemet. Eftersom även Sverige numera är inblandade i COIN-insatser och detta är en del av vad svenska försvarsmakten skall kunna genomföra är det viktigt för Sverige att få lärdom om hur andra länder skapar sina doktriner. FM3-24 har utvecklats genom erfarenheter och det som beskrivs i FM3-24 är till stor del lärdomar som amerikanska trupper dragit från just insatserna i Irak och Afghanistan. Finns det lärdomar som kan spåras i erfarenheterna från 1990-talets Somalia till utvecklingen av den nu etablerade doktrinen FM3-24?

1.3 Syfte och frågeställning

Syftet med uppsatsen är att undersöka om det kan spåras lärdomar redan från 1990-talets Somalia till utformandet av den nu utvecklade amerikanska doktrinen FM3-24. Uppsatsen syftar till att undersöka insatsen i Somalia berörda år för att därur kunna se om det finns eventuella lärdomar som kan kopplas till den nu utvecklade doktrinen FM3-24. Det som kommer att undersökas är likheter och skillnader i hur Somaliainsatsen genomfördes jämfört med doktrinen FM3-24.

För att uppnå syftet med uppsatsen besvaras följande frågeställning:

- Vilka likheter och skillnader finns i hur amerikanska trupper tillsammans med FN arbetade i Somaliakonflikten 1992 - 1995 för att lösa konflikten med den nu utarbetade doktrinen FM3-24? Detta kopplat till kapitel 5 i FM3-24 – genomförande av operationer.

1.4 Avgränsningar

Den amerikanska doktrinen FM3-24 som står i fokus i denna uppsats har utvecklats utifrån lärdomar från de amerikanska insatserna i Irak och Afghanistan under 2000-talet. Författaren väljer att använda sig av doktrinen för att jämföra den med hur FN och USA tillsammans valde att arbeta i Somalia med militära maktmedel. Eftersom som FN och USA samarbetade väldigt nära varandra i insatsen har operationer som genomförts av FN respektive USA inte särskilts, utan analyserats som en opererande enhet.

Författaren har vidare valt att inte se till likheter och skillnader mellan konflikterna, utan bara koncentrerat arbetet på Somalia. Arbetet har avgränsats i tid genom att endast beröra åren 1992 – 1995 då det under dessa år var som mest engagemang från FN och USA militärt. Motståndaren i Somalia såg lite annorlunda ut än den som möts i större delen av insatserna i Irak och Afghanistan men dessa skillnader tas inte upp i detta arbete. Ytterligare en avgränsning är att det endast är kapitel 5 i FM3-24 som används. Övriga kapitel tas inte upp i arbetet då det som uppsatsen syftar till att undersöka är vilka lärdomar som dragits från operationer genomförda under 1990-talet i Somalia till utvecklingen av doktrinen. Kapitel 5 i FM3-24 behandlar just genomförandet av operationer.

Viktigt inför analysen är att välja sådana situationer under konflikten som anses kunna användas för att analysera om doktrinen medger likheter eller skillnader. Viktigt i detta skede har varit att välja situationer som varit av stor vikt för insatsen och den påverkan på konflikten detta resulterade i. Författaren har alltså bortsett från händelser som inte vidare påverkade konflikten.

1.5 Tidigare forskning

Det finns mycket forskning inom COIN-konceptet och många doktriner har utvecklats, många med stöd och kopplingar till Galula och Kilcullen. David Kilcullens *twentyeight articles*⁵ beskriver hur man kan arbeta inom en COIN-insats för att lyckas med upprorsbekämpningen.

---

⁵ Kilcullen David, *Twenty-Eight Articles*, Washington D.C, 2006

I det här arbetet används Galulas bok *Counterinsurgency warfare* som teoretisk grund eftersom den är snarlik med den utvecklade doktrinen FM3-24 som arbetet bygger på. I boken beskriver Galula hur operationer skall genomföras vilket påminner väldigt mycket om hur det framställs i FM3-24.

Det har även skrivits andra verk om den amerikanska doktrinen Field manual 3-24. Ett exempel är en skrift som är skriven av Andreas Westöö från Försvarshögskolan. Skriften heter *Det svenska arbetssättet inom ett COIN-perspektiv* och är skriven för två år sedan. I den uppsatsen beskriver författaren doktrinen kopplat till den svenska insatsen i Afghanistan och ifall Sverige kan använda Field Manual 3-24 vid utformandet av en egen doktrin.

Författaren ser alltså doktrinen som ett möjligt stöd för Sverige att utforma en doktrin varpå doktrinen alltså ses som högst aktuell och användbar i moderna insatser även av honom. Jag har inte under mina sökningar på tidigare forskning stött på något arbete där man direkt kopplar Field manual 3-24 till en historisk händelse.

Galulas bok kom ut 1964 vilket var ungefär 30 år innan händelserna i Somalia 1992-1995 inträffade. Redan då hade idéerna om vad som upplevdes som viktigt i en COIN-insats uppdagats. Dock skrevs varken den brittiska eller den amerikanska doktrinen förrän på 2000-talet. Trots att amerikanska trupper varit inblandade i counterinsurgency-insatser tidigare än 2000-talet har ingen modern doktrin utvecklats förrän senare in på 2000-talet. Dessa doktriner används idag i pågående insatser och forskningsläget på området Counterinsurgency har på senare tid ökat. Doktrinerna har till stor del grundat sig i de erfarenheter man tagit med sig från insatser runt om i världen, men de är utvecklade från grundteorin som Galula presenterade 1964. Med de utvecklingar som skett för counterinsurgency-teorier under 2000-talet har författaren sett ett intresse i att jämföra en nyutkommen doktrin med en insats som låg före doktrinen utvecklats i tid i syfte att se likheter och skillnader och söka eventuella lärdomar som tidigare insatser kan ha medfört i utvecklingen.

1.6 Disposition

I första kapitlet kommer arbetet att innehålla bakgrund och problemformulering. Här förklaras vilka avgränsningar som gjorts och kopplingen till tidigare forskning.

Andra kapitlet är metodkapitlet där valet av metod presenteras och analysverktyget redogörs för och beskrivs. Det är analysverktyget som beskrivs här som senare under arbetet kommer att ligga till grund för diskussionen.

Redovisningen av doktrinen kommer att ske med den rubricering som finns i kapitel 5 i Field manual 3-24. Det är dess rubricering som senare kommer att utgöra ramen för diskussionen och presentation av Somalia 1992-1995.

Tredje kapitlet som handlar om teori beskriver Galulas COIN-teori. Dess olika indelningar beskrivs och kopplingen mellan FM3-24 och Galulas teori presenteras.

Fjärde kapitlet beskriver insatsen i Somalia. I detta kapitel beskrivs informationen som inhämtats om Somalia 1992-1995 och presenteras enligt rubricering som föregående kapitel, detta för att underlätta och förtydliga skillnader och likheter kopplat till field manual 3-24 punkter.

I kapitel fem förs diskussionen, även denna enligt rubriceringen som återfinns i FM3-24. Här används analysverktyget som presenterats i kapitel två på den information som framkommit ur kapitel fyra.

Slutligen sammanfattas resultatet i kapitel sex genom att författaren presenterar de största likheterna och skillnaderna mellan hur FN och USA genomförde sina operationer i Somalia jämfört med hur doktrinen idag styr hur operationer skall genomföras samt vilka tänkta ”lessons learned” som kan ha bidragit till doktrinen utveckling.

1.7 Centrala begrepp

UNSOM – United nations operation in Somalia

NGO – Non-governmental organization

COIN – Counterinsurgency

UNITAF – Unified task force

PSYOP – Psychological Operations

LLO – Logical lines of operations in counterinsurgency

Field Manual 3-24 – Amerikansk COIN-doktrin (FM3-24)

2. METOD

2.1 Forskningsdesign

Metoden som kommer att användas är en kvalitativ textanalys av situationen i Somalia 1992 - 1995 för att kunna få fram litteratur om situationen i Somalia under berörda år. Metoden används eftersom det krävs flera olika källor för att beskriva händelserna och för att öka reliabiliteten har även de källor som använts antingen varit första handskällor, som de amerikanska myndigheterna, alternativt författare som hänvisar till flera olika källor.

För att kunna lägga grunden till att analysera operationer som FN och USA genomförde mellan 1992-1995 har författaren använt sig av *Clinton, Peacekeeping and Humanitarian Interventionism* som beskriver händelserna på politisk nivå. För att få en tydligare beskrivning av operationerna har även amerikanska försvarets källor använts, då i form av källor från *United States Special Operation Command* samt *U.S Army center of Military History*. Även svenska myndigheters hemsidor har använts vid insamling av information för att kunna beskriva Somalia 1992-1995, då genom www.sakerhetspolitik.se.

Det kommer även att genomföras en kvalitativ textanalys⁶ av Field Manual 3-24 för att få fram resultat som redogör vad denna doktrin beskriver som viktigt.

Den kvalitativa textanalysen kommer att utgå ifrån den amerikanska doktrinen FM3-24 och utifrån den jämföra det som förespråkas där med litteratur som rör insatserna i Somalia 1992-1995. För att kunna använda metoden som förespråkas i FM3-24 behöver teorin operationaliseras för att kunna användas i textanalysen. Analysverktyget beskrivs under rubriken *analysverktyg* och kommer sedan att ligga till grund för undersökningen av insatsen i Somalia. Den rubricering som förekommer i arbetet är direkt tagen från kapitlet som rör operationer i FM3-24. Metoden är användbar eftersom det är precis dessa punkter som valts ut som också senare skall användas vid diskussionen. Eftersom författaren har valt att använda hela kapitlet som rör operationer i FM3-24 ökar möjligheten för andra att förstå resultatet.

Slutligen kommer en komparativ analys göras av det insamlade materialet för att kunna redogöra för eventuella likheter och eller skillnader mellan Somalia 1992-1995 och Field

---

⁶ Esaiasson, Peter; Gilljam, Mikael; Oscarsson, Henrik; Wängnerud, Lena, *Metodpraktikan*, 2007, sid 237

Manual 3-24. Författaren kommer även att presentera om det med utgångspunkt i de beskrivna händelserna i Somalia kan spåras eventuella "lessons learned" till doktrinen utveckling.

Stöd till teori kommer att finnas genom Galulas bok *Counterinsurgency warfare* men jämförelsen med det inträffade i Somalia kommer att ske genom att använda den amerikanska doktrinen FM3-24 kapitel 5 som analysverktyg.

Istället för att använda skriftliga källor som metod, hade ett tillvägagångssätt varit att använda intervjuer istället. Svårigheten med intervjuer hade dock varit att få tag på personer som varit tillförlitliga. Ofta är det svårt att intervjua människor som varit med i specifika kontexter och få en objektiv beskrivning. I den här uppsatsen hade det också krävts mycket arbete att få tag i personer som hade insikten och den nyckelkompetensen som krävs för att få en beskrivning på strategisk nivå. Allt detta skulle kräva väldigt mycket tid och resurser vilket inte tilläts i detta arbete.

Den källkritiska problematiken med att använda en doktrin är också viktig att belysa. Eftersom doktrinen som används som analysverktyg är framtagen med visst stöd i Galulas teorier men även till stor del i de erfarenheter som amerikanska trupper dragit från tidigare insatser är det viktigt att belysa problematiken med detta. Eftersom det som beskrivs i analysverktyget är vad amerikanska trupper beslutat att det är dessa punkter som skall eftersträvas i COIN-insatser så kan ju givetvis dessa skilja sig åt från exempelvis andra länder och behöver inte vara en sanning för alla COIN-insatser. De händelser och lärdomar som ligger till grund för det som uttrycks i doktrinen måste därför ses med insikten av hur de uppkommit. Problematiken med att använda ett teoretiskt dokument för att analysera verkligheten är belyst men genomförbart eftersom det som söks i arbetet är eventuella lärdomar med en annan insats än de som framgår som bidragande i doktrinen utveckling. Vidare belyses även de likheter som finns mellan Galulas teori och doktrinen FM3-24. Detta är också en problematik som är värd att ta upp eftersom det finns få saker som motsäger varandra vilket nödvändigtvis inte gör allt som står i teorin och doktrinen till en sanning.

2.2 Material

Intresset för arbetet kom i att de insatser Sverige är inblandade i ofta är av counterinsurgency-karaktär och Sverige har ingen doktrin som styr hur vi skall arbeta i Counterinsurgency-insatser. Eftersom många andra länder har en doktrin som styr detta valdes den amerikanska doktrinen på grund av att andra länder tagit efter den amerikanska modellen. Exempelvis har den brittiska doktrinen stora likheter med den amerikanska, men det framgår också av den att utvecklingen skett med förankring i den amerikanska doktrinen. Därav valdes den brittiska doktrinen bort då den amerikanska anses mer aktuell.

För att beskriva Somalia 1992-1995 har olika källor använts. Till stor grund har boken *Clinton, Peacekeeping and Humanitarian Interventionism*⁷ använts för att beskriva händelser och åtgärder från FN och USA. Författaren till boken refererar till flera officiella tal och skrifter och har dessutom producerat en rad böcker inom samma ämne. För att kunna analysera faktorerna utifrån FM3-24 har även mer specifika källor behövts som tydligare beskriver genomförda operationer under tiden 1992-1995. För att få ytterligare information om genomförda operationer har *Somalia. State Collapse, Multilateral Intervention, and Strategies for Political Reconstruction*⁸ använts. Detta är en bok som beskriver FN och

---

⁷ Leonie G. Murray, *Clinton, Peacekeeping and Humanitarian Interventionism*. Routledge, New York, 2008

⁸ Terrence Lyons and Ahmed I. Samatar, *Somalia. State Collapse, Multilateral Intervention, and Strategies for Political Reconstruction*, Washington, DC: The Brookings Institution, 1995

Amerikanska insatser under 1990-talets Somalia. Detta verk är producerat i direkt anslutning till händelserna vilket gör att risken att information faller bort med tiden minskas. Även *US center of military history* har producerat skrifter som även de beskriver operationer som genomfördes 1992-1995. Dessa är producerade av amerikanska staten vilket ger dem en bra trovärdighet. Även en artikel skriven av Jonathan T. Dworken har använts. Denna artikel använts eftersom Dworken sitter i amerikanska *Center for naval analyses* och arbetade under tiden för Somalia konflikten som representant på plats⁹. För att undvika att materialet blir tendensiöst har författaren valt att även använda en digital källa, www.sakerhetspolitik.se. Källan står myndigheten för samhällsskydd och beredskap för i samarbete med Uppsala universitet. Därav har ytterligare en källa tillförts för att undvika att arbetet blir tendensiöst. Eftersom en doktrin används som analysverktyg söks information som är relevant mot doktrinen. Det innebär att informationen varierar i omfång beroende på vilken del i doktrinen som analyseras. I arbetet blir detta tydligt då det under vissa rubriker har varit svårt att hitta material som går att använda just där.

2.3 Analysverktyg – Field manual 3-24

FM3-24 manualen är en doktrin som utkom 2006 av departementet för amerikanska armen. Den tidigare doktrinen som berörde counterinsurgency kom ut 20 år tidigare. Det har alltså varit ett stort glapp i just manualer som rör COIN och till följd av de konflikter amerikanerna nu är inblandade i har man alltså valt att ge ut denna manual som stöd för befälhavare i allt från brigads storlek och uppåt.¹⁰

FM3-24 är uppdelad i 8 kapitel. Första kapitlet beskriver de två sidorna, insurgency och counterinsurgency. Kapitlet avslutas med att påvisa framgångsfaktorer för att lyckas för counterinsurgency-sidan. Det andra kapitlet handlar om vilka framgångsfaktorer som är värda att ta hänsyn till för att en befälhavare skall kunna integrera den militära verksamheten med de civila organisationerna. Kapitel tre behandlar behovet av underrättelser och vilka förberedelser man bör göra inför en COIN-insats. Fjärde kapitlet beskriver för befälhavaren hur denne bör planera sina operationer – detta kopplat till behovet av samverkan med andra organisationer och myndigheter. Kapitel 5 avhandlar den del som rör själva insatsen, hur man lägger upp insatsen och vilka olika skeden som är bra att tänka på vid utförandet. Det sjätte kapitlet visar på aspekter värda att ta hänsyn till när man skall börja utbildningen och träningen för de nationella säkerhetsstyrkorna. Kapitel sju beskriver hur ledaren från gruppnivå till general bör agera och att det under COIN-insatser är en speciell form av ledarskap som krävs. Sista kapitlet, nummer åtta återger den speciella situation som råder då det kommer till planering av logistik.

Centralt för detta arbete är kapitel fem eftersom det som framgår från detta kapitel senare skall analyseras i den insats som skedde i Somalia 1992-1995.

Executing Counterinsurgency Operations

För att lyckas i COIN operationer krävs samarbete mellan militära enheter, icke militära enheter (i form av olika organisationer), politiska, ekonomiska och medborgerliga instanser. Framgångsrika COIN insatser lyckas frambringa stabilitet inom dessa olika områden.

För att lyckas med en COIN insats listas 5 viktiga punkter upp:¹¹

- Styrkan och värdnationens militär samt regering måste enas om en strategisk plan över hur man skall återta kontrollen.

⁹ Dworken, Jonathan, *Restore hope – coordinating relief operations*, sid.15

¹⁰ FM 3-24 (MCWP 3-33.5), (2008), *Counterinsurgency*, sid 5-1,

¹¹ *Ibid*, sid.5-1

- Styrkan och värdnationen måste ha kontroll över en plats där de kan utgå ifrån samt upprätthålla kontakten med befolkningen.
- Utgå ifrån kontrollerade områden och återta tätbefolkade områden, här skall värdnationens legitimitet främjas och lyftas fram.
- Utöka området i syfte att kunna komma åt och hjälpa hela befolkningen.
- Operationer måste uppnå positiv inverkan på befolkningen beträffande regeringens legitimitet. Operationerna måste vara stödda både lokalt, på regionnivå och på internationell nivå. Misskreditera insurgenternas våldsanvändning och propaganda och påvisa för befolkningen att det finns alternativ.

Man kan dela upp COIN operationer i 3 steg¹²;

Inledningsvis ”stop the bleeding” vilket innebär att styrkornas mål är att skydda befolkningen och stora insurgenternas initiativ. Detta steg kan jämföras med en patients ”första hjälpen”. I det andra skedet ”inpatient care – recovery” arbetar styrkan som mest och målet med detta skede är att skapa stabilitet. Fokus på arbetssättet i detta skede ligger i att styrkan, värdnationen och dess befolkning, jobbar nära varandra i syfte att stärka relationerna. Det sista steget ”outpatient care – movement to self-sufficiency” går ut på att värdnationen tar över arbetet och kan själva upprätthålla säkerheten inom landet. Styrkan kan fortfarande till viss del understödja värdnationens säkerhetsförband, men ansvaret lämnas successivt över.

LLO (Logical lines of operations) är ett sätt att dela in operationen i mindre undergrupper som tillsammans skall sträva mot det gemensamma målet. LLO består alltså av flera olika undergrupper som samtliga tillsammans strävar mot att stödja regeringen och uppnå en positiv attityd från befolkningen gentemot regeringen och styrkan. Ett exempel på en LLO kan vara ekonomisk utveckling. Ekonomisk utveckling skall sträva mot att bidra till en positiv utveckling likväl som exempelvis LLO:t uppbyggnad av säkerhetsstyrkor strävar mot samma mål, men använder andra medel. Undergrupperna hänger tätt samman och framgång krävs i samtliga LLO:s för att målet skall kunna nås. Tanken med LLO:s är att gemensamma operationer mellan multinationella, internationella och värdnationen skall leda mot ett gemensamt mål – Detta sker samtidigt i tid, men en LLO kan behöva längre tid än ett annat för att kunna anses vara uppnått. LLO måste anpassas efter insatsens karaktär. Därav finns inget fastslaget sätt hur man skall gå tillväga utan befälhavaren väljer själv hur han vill lägga upp sin plan och hur han vill utforma sina LLO.¹³ LLO går att utforma på olika nivåer, dock skall de lägre nivåernas LLO:s vara rotade i de högres – de ska alltså leda mot samma mål. Det är i slutändan utformningen av dessa LLO som beskriver hur styrkan skall uppträda i insatsområdet och vilka mål som skall strävas emot. Det är viktigt att inte försumma en LLO då detta kan möjliggöra att en annan försvagas – detta kan motståndaren utnyttja. För att nå slutmålet måste alla LLO:s vara framgångsrika.¹⁴ Det räcker alltså inte att lyckas på 3 punkter, utan alla LLO måste vara framgångsrika.

2.3.1 IO (Informationsoperationer)

IO kan vara den absolut viktigaste LLO:n. IO skapar informationsmiljön och ger på så sätt en god förutsättning för att lyckas i alla andra LLO:s. Med informationsmiljö menas att man genom IO publicerar regeringens policys, nyheter, genomförande insatser och uppnådda resultat vilket kan minska insurgenternas inverkan på befolkningen genom propaganda och falska anklagelser. Genom IO vill man isolera insurgenterna från befolkningen och skapa

---

¹² FM 3-24 (MCWP 3-33.5), (2008), *Counterinsurgency*, sid 5-2

¹³ Ibid, sid.5-3

¹⁴ Ibid, sid.5-6

förutsättningar för att bygga relationer mellan befolkningen och regeringen. När man designar sina IO:s bör de innehålla följande punkter:¹⁵

- Säkerställ att det på alla nivåer är synkroniserat hur man skall genomföra operationer.
- Identifiera nyhetsmiljön och hur man kan få ut värdsnationens meddelande och policy i dessa mediekkanaler.
- Tillmötesgå befolkningens förväntningar med vad COIN kan uppnå.
- Utarbeta gemensamma teman som innehåller regeringens vilja och policy.
- Tillse att alla inom styrkan förstår IO och agerar efter dess utformning. Varje soldat är en del i IO och det förväntas att alla, varje dag, uppträder korrekt bland befolkningen.
- Sträva efter att uppnå transparens inom IO så att regeringens legitimitet kan säkerställas.

IO måste synkroniseras med operationer i alla olika LLO:s. Syftet med IO är att dessa skall göra reklam för styrkan och regeringens sätt att genomföra operationer. Det skall även få befolkningen att i slutändan ifrågasätta insurgenterna och deras propaganda. Stor vikt läggs här hos soldaternas engagemang i befolkningen eftersom den ses som oerhört viktig.¹⁶

2.3.2 Civil säkerhet

Det här skedet innehåller 2 olika spektrum. Det ena spektrumet handlar om offensiva och defensiva operationer. Under offensiva och defensiva operationer är fokus på att besegra motståndaren. Det andra spektrumet är stabiliserande operationer där fokus är att få kontroll över platser, resurser och befolkning. Civil säkerhet ingår i detta spektrum. Under insats sker operationer samtidigt i både stabiliserande samt offensiva och defensiva operationer. Inom civil säkerhet tar man fram en bättre förståelse för hur befolkningen kommer att uppfatta olika tillvägagångssätt. Ett exempel kan vara hur befolkningen kommer att uppfatta upprättandet av en trafikkontroll. Vikten av att soldater känner till ROE och behandlar befolkningen med respekt är oerhört viktig.

Ska styrkan in i ett nytt område skall man bara ta ett så stort område som man har för avsikt att behålla, annars är insatsen bortkastad eftersom insurgenterna snabbt tar tillbaka området. Man skall också hjälpa regeringen att folkräkna och registrera medborgarna vilket ger värdefull information om befolkningens rörelsemönster. Sådan typ av information leder till ökad civil säkerhet.¹⁷

2.3.3 Lokala säkerhetsstyrkor

Internationella styrkor kan skapa den stabilitet som krävs för att grundläggande statsfunktioner skall kunna upprättas. Dock är detta bara en tillfällig lösning eftersom det i slutändan ändå är värdsnationen som måste kunna ge säkerhet åt sitt eget folk. I det här skedet handlar det om att utveckla, utrusta och träna värdsnationens säkerhetsstyrkor.

Först och främst måste man få en helhetsbild av säkerhetsläget. Man måste här arbeta tillsammans med lokala representanter för att identifiera de lokala behoven. Undvik att få en ”spegelbild” där man vill försöka skapa en kopia av den egna organisationen hos de lokala säkerhetsstyrkorna.

Nästa steg är att skapa utbildningsinstanser för militär och polis, inom detta skall även mobila utbildningsgrupper tillsättas. Fokus under startskedet av utbildningen skall ligga i att hitta ledare hos värdsnationens styrkor och låta dessa leda så mycket och så ofta som möjligt. I det här läget finns goda möjligheter att genomföra gemensamma operationer med värdsnationens säkerhetsstyrkor. Det är här viktigt att visa värdsnationens personal respekt och sända signaler

¹⁵ FM 3-24 (MCWP 3-33.5), (2008), *Counterinsurgency*, sid 5-6

¹⁶ Ibid, sid. 5-8

¹⁷ Ibid, sid. 5-12

till befolkningen att de lokala säkerhetsstyrkorna har förtjänat counterinsurgency-styrkornas respekt. Man lyfter även fram vikten av att i ett tidigt skede upprätta en kompetent administrativ struktur och att den skall finansieras genom den egna regeringsorganisationen. Slutligen i detta skede vill man uppmuntra insurgenterna att byta sida och uppmuntra värdnationen att etablera någon form av Amnesty program för avhoppande insurgenter.¹⁸

2.3.4 Etablera och återställa vitala tjänstegrenar

De militära styrkornas primära uppgift är att ge förutsättningar för en säker omgivning. Den här säkerheten kan i sin tur skapa möjligheter för värdnationen att utveckla nödvändiga tjänstegrenar och infrastruktur. I en konflikt som är kritisk och hotbilden är hög blir således militären de som måste ta störst ansvar till en början så att värdnationen eller andra aktörer kan få den säkerhet som behövs. Pga. detta är det viktigt att man inom ramen för Counterinsurgency-insatser planerar för att kunna genomföra den typen av uppgifter under en given tidsperiod. Använd lokala ledare, talang och arbetskraft i den utsträckning som är möjlig. Att skapa ett genuint partnerskap mellan counterinsurgency och värdnationens tjänstegrenar är i detta skede en strävan. Dela upp planeringen på mikro och makronivå, där makronivån rör nationen och de långsiktiga målen, medan mikronivån fokuserar på lokal nivå där regionen kan fatta beslut på specifika och kortare mål. Ta även reda på vad befolkningen anser vara av värde; vad är det dessa har som viktiga preferenser? Risken är att lägga resurser på något som befolkningen inte ser som viktigt och därav kan dessa resurser vara bortkastade. Återigen är här viktigt att ha fungerande tjänstegrenar som kan ansvara för vad dess befolkning behöver och värdesätter. Sätt upp realistiska och mätbara mål och tydliggör hur målen skall uppnås. Upprätta grupper som kan vara med och planera, designa och göra det möjligt att uppnå uppsatta mål. Använd här också värdnationens tjänstegrenar i syfte att identifiera och förstå den aktuella tjänstegrenens kultur.

I den här planeringen skall man även försöka uppmuntra NGO:s att vara med i processen. Många NGO vill inte framställa sig som att de står på någons sida i en konflikt, men håll möten på neutrala ställen och försök få dem till att förstå de gemensamma intressen som finns beträffande skapandet av stabilitet och säkerhet. Var hela tiden tydlig med vad Counterinsurgency gör – påvisa för folket vad som görs och av vilket syfte. Försök få bort stämpeln av att counterinsurgency-styrkan skall ”rädda dagen”. Försök hela tiden att få folket att förstå vad som är möjligt att åstadkomma så att frustration och orealistiska förväntningar inte kan ta vid. Ta även med i betänkande kvinnans roll i samhället och hur denna kulturella faktor kan påverka tjänstegrenarna.

Exempel på viktiga servicekategorier som lyfts fram kan vara; vatten, elektricitet, skolor, sjukhus, sophämtning, polis och brandkår samt nödvändig infrastruktur i form av vägar, broar som är brukbara.¹⁹

2.3.5 Understöd utvecklingen av statsskicket

I den här LLO handlar det om att värdnationens regeringsorganisation skall kunna samla in och distribuera resurser. Samtidigt som regeringen håller kontroll på samhället och levererar den essentiella servicen som togs upp under förra punkten.

För att en styrande makt skall kunna uppnå legitimitet inom landet krävs oftast god kapacitet av regeringen. Viktiga punkter för att uppnå legitimiteten innehåller följande:²⁰

- Kontroll av militär- och polismakt
- Etablera och använda lagsystem

---

¹⁸ FM 3-24 (MCWP 3-33.5), (2008), *Counterinsurgency*, sid. 5-13

¹⁹ Ibid, sid. 5-14

²⁰ Ibid, sid. 5-15

- Upprätta statlig administration i form av bl.a. tjänstegrenar
- Lagsystem som inkluderar ett rättsligt system med åklagare, försvarare, domare
- Äganderegister vars syfte är att ge staten kontroll över territoriet
- Statliga finanser
- Information om befolkningen
- En valprocess för den representativa regeringen
- Krisförberedda inklusive en handlingsplan vid kris

I vissa fall finns ingen värdnationsregering eller så är regeringen inte kapabel alternativt ovillig att ta ett fullt ansvar inom alla områden. Om så är fallet fokuserar denna LLO på att etablera och upprätthålla en militärregering eller en civil administration till dess att de fullt ut kan leda landet. För att uppnå en lång etablerad fred/stabilitet i en region är det till stor del regeringens kapacitet som är avgörande. Därav är det förmodligen den viktigaste delen i hela COIN-konceptet om man vill ha en god utveckling för befolkningen i långa loppet. Uppmuntra lokala personer med inflytande att delta i den lokala regeringsstrukturen. Om det inte finns något lokalt engagemang uppmuntra då invånarna att skapa ett. Det kan vara svårt att få dessa lokalt inflytelserika personer i regeringen eftersom de kan vara motvilliga att ge upp viss makt till förmån för regeringen.

Lova inget till någon som absolut inte går att uppfylla, detta ökar bara på en eventuell frustration och inger falska förhoppningar. Om man bjuder in inflytelserika personer i regeringen var då också fortsatt aktiv i att stödja värdnationen i om personerna är kompetenta och aktiva ledare. Behöver något ändras, utifall en person missköter sitt jobb exempelvis var då inte för rädd utan gör detta. Byt ut alla som krävs då det kan skada mer att ha personen kvar än att byta ut de. Glöm här inte heller att det är värdnationen som skall sköta själva omstruktureringen. Viktigt är också att vara anträffbar och tillgänglig för befolkningen i syfte att uppnå en möjlig tvåvägskommunikation. Uppmuntra också värdnationen att bevilja en del av lokala befolkningens behov då vissa av dessa kan vara det som driver insurgenterna. Sträva också efter att få ett nationellt perspektiv i alla aktiviteter och operationer där värdnationen ingår. Använd LNO för att få en förstahandsblick i hur exempelvis rättsväsendet fungerar, är det rättssäkert och är personerna kompetenta. Bygg på redan befintliga kapaciteter, värdnationen har ofta en hel del möjligheter och goda egenskaper, hjälp till att utveckla dessa så att utvecklingen går framåt.²¹

2.3.6 Ekonomisk utveckling

Detta LLO inkluderar kort- och långsiktiga aspekter. Den kortsiktiga aspekten rör omedelbara problem som exempelvis omfattande arbetslöshet och återställa ekonomin på alla nivåer. Den långsiktiga aspekten inkluderar stimulans av den inhemska ekonomin. Stabiliteten i en nation kan ofta härledas till hur befolkningens ekonomi är och hur säkerhetssituationen i landet är. Att planera ekonomisk utveckling kräver förståelse för social, kulturell och för det aktuella området. Exempelvis i ett jordbrukssamhälle kan markägande, tillgången till jordbruksprodukter och gödningsmedel vara de avgörande produkterna.²² På mikronivå kan ekonomin utvecklas genom att små företag startas upp – vid den typen av stimulans behövs något form av banksystem.

Har inte befolkningen jobb är missnöjet stort varpå insurgenterna kan utnyttja detta. En arbetslös man i militärålder kan tänkas ansluta sig till insurgenterna för att kunna ge mat åt sin familj. Arbeta tillsammans med värdnationen för att utveckla ekonomin och livskvaliteten. Skapa en omgivning och ett klimat där affärer kan trivas och utvecklas. I alla stater (utom

²¹ FM 3-24 (MCWP 3-33.5), (2008), *Counterinsurgency*, sid.5-16

²² Ibid, sid. 5-16

möjligtvis i en helt kommunistisk) är det näringslivet som driver ekonomin framåt. För att stärka ekonomin, hitta sätt att uppmuntra och hjälpa stimulera legitima affärer, även att ge säkerhet är en del i ett positivt ekonomiskt klimat. Identifiera effekterna som militär verksamhet har på ekonomin och vise versa. I vissa samhällen distribueras pengar genom nätverk, likt klaner eller liknande. Exempelvis om man ger klanledaren ett byggjobb resulterar det i att flera lokala människor anställs. Har de jobb är sannolikheten lägre att de ansluter sig till insurgenterna. Ibland kan det tom. vara värt att betala mer än vad som verkar rimligt eftersom det håller människor borta från insurgenterna. Säkerställ att avsteg från värdnationens policy har ett ekonomiskt pris men även att det genom att följa regeringens policy ger stimulans. För den militära styrkan innebär det att strävan är att budskapet ”fred lönar sig” skall reflekteras gentemot folket.²³

2.3.7 Clear-hold-build

Detta förfarande används i operationer där insurgenterna i vissa specifika områden öppet bedriver verksamhet. Förfarandet delas upp i följande skeden:

- Skapa en stabil omgivning
- Tillse att värdnationen skapar stabilitet och har kontroll över befolkningen i området.
- Vinn befolkningens förtroende

I skede ett går man alltså in i ett område med militärmakt och skapar ett stabilare område. Man vill ta vissa särskilt viktiga plaster där man kan genomföra hela clear-hold-built-paketet för att därefter kunna gå vidare till nya plaster och fortsätta sprida säkerhet och förbättra infrastruktur och andra viktiga byggnader.

Man vill också så tidigt som möjligt låta värdnationens styrkor ta över ansvaret och därav så fort som möjligt kunna fortsätta att gå vidare till ett nytt område.

Hur positiva befolkningen är till regeringen kan mätas med hur många som ställer upp och deltar i värdnationens olika program som syftar till att få bort insurgenterna. COIN-insatser bör börja fokusera på vissa områden för att därefter gå vidare och expandera området. Följande uppgifter bör uppnås inom clear-hold-built förfarandet:²⁴

- Tillse att säkerhet för folket upprätthålls
- Minimera insurgenternas närvaro
- Möjliggör för återtag av det politiska inflytandet
- Inför ett rättssystem
- Bygg upp värdnationens lokala institutioner

För att lyckas med detta förfarande skall operationer inte börja med att attackera insurgenternas starkt försvarade tillhåll, man kan i vissa fall attackera dessa för att störa insurgenterna men då är alltså inte syftet att ta och genomföra hela konceptet på den platsen. Att arbeta med det här konceptet tar mycket lång tid och det kräver likväl resurser som uppoffringar och deltagande av regeringen, civilbefolkningen och styrkan. Viktigt är också IO och att dessa arbetas med aktivt hela tiden.

Clear innebär för befälhavaren att styrkan måste få bort alla ut fiendestyrkan och eliminera allt organiserat motstånd inom det specifika området. Detta uppnås genom att styrkan förstör, tar tillfånga eller tvingar motståndarkombattanterna att dra sig ur området. Här kan befälhavaren välja att dela upp styrkan i mindre enheter för att på så sätt lättare besegra insurgenter som planerar bakhåll eller överfall. I det här läget har man slagit insurgenterna men deras infrastruktur finns kvar och de kan fortfarande nyrekrytera och smutskasta

²³ FM 3-24 (MCWP 3-33.5), (2008), *Counterinsurgency*, sid. 5-17

²⁴ Ibid, sid. 5-18

värdsnationens regering. När man tagit sitt område är det viktigt att inte bli statisk utan enheterna måste hålla sig mobila.²⁵

Hold innebär att det helst är värdsnationens säkerhetsstyrkor som genomför denna del. Här ligger fokus på befolkningen och i andra hand återuppbyggandet av säkerhetsstyrkor. Det är viktigt att komma ut bland befolkningen därav placeras baser ut bland befolkningen för att få ”ögon” i terrängen. Det gäller också att säkra viktig infrastruktur eftersom det ofta är brist på tillgångar och det som finns är utsatta mål för sabotage.²⁶ Hela tiden är det viktigt att sprida budskapet om varför det som händer sker, man vill sprida budskapet att styrkan som stöttar värdsnationen är här för att skydda befolkningen från insurgenterna, förbättra viktiga servicegrenar där det är möjligt samt återinföra närvaron av lokala myndigheter. Det är också viktigt att förtydliga att styrkan kommer att vara kvar tills problemet är löst.²⁷

Build innebär att befolkningen skall kunna känna sig trygga och stötta återuppbyggnaden måste de känna att insurgenterna inte kan komma åt dem. När detta är tillfredsställande nog är uppgiften att genomföra uppgifter som har direkta fördelar för samhället. Ett exempel kan vara att samla upp skräp på gatorna eller gräva brunnar. Att ha kontroll på befolkningen är viktigt för att regeringen skall kunna ta ut skatt och i övrigt kunna ge den service som befolkningen behöver. Att börja med är att utföra identifikationskort och fastställa vem som bor i vilken fastighet. Risken som finns är att insurgenterna tvingar befolkningen att förstöra sina identifikationskort så det är viktigt att kunna motivera och ge skäl till varför dessa kort är bra att ha så att befolkningen ser värdet i kortet.²⁸

2.3.8 Kombinerad styrka

Tekniken används där insurgenterna är få i antalet eller har begränsad tillgång till vapen och ammunition eller har begränsad manöverförmåga. Det man åstadkommer inom kombinerad styrka är att man sätter ihop en organisation bestående av styrkans enheter i pluton eller kompanis storlek tillsammans med enheter ur värdsnationens säkerhetsstyrkor. Den här tekniken ställer höga krav på att man inom styrkan skapar goda relationer, dels inom organisationen – mellan de lokala säkerhetsstyrkorna och counterinsurgency-styrkan, men även relationerna till samhällsledare och befolkningen är viktig eftersom man bor, verkar och syns i den kontexten.²⁹

2.3.9 Targeting

Targeting i en COIN-insats kräver att man skapar en kartläggning av insurgenter och andra individer på alla olika nivåer. Syftet är att med stöd av underrättelseenheter kunna prioritera och klargöra vilken insats som krävs för att bäst uppnå befälhavarens vilja. Det man gör är att man kartlägger hur personer driver sin verksamhet. Man kan se till både insurgenter och icke kombattanter och för att länka en individ till ett objekt eller med en effekt kan man se till insurgenten (ledaren), dennes organisation (finansiering, baser), hur de kommunicerar med befolkningen och legitimt styrande myndigheter och funktioner. För att uppnå detta kan man använda våld eller ickevåldsmetoder. Icke-dödliga metoder är oftast att föredra och är aldrig mindre viktiga än att använda våld.³⁰

---

²⁵ FM 3-24 (MCWP 3-33.5), (2008), *Counterinsurgency*, sid 5-19

²⁶ Ibid, sid 5-19

²⁷ Ibid, sid 5-20

²⁸ Ibid, sid 5-21

²⁹ Ibid, sid 5-24

³⁰ Ibid, sid 5-29

2.4 Sammanfattning

Man vill genom att skapa LLO:s som anpassas till den specifika insatsen leda befolkningen från att vara passiva till regeringen till att majoriteten öppet stödjer den regering som sitter. För att lyckas är det viktigt att det inom alla LLO:s nås framgång som leder mot det önskade slutresultatet som är att etablera legitimitet och öka befolkningens förtroende för värdnationens regering.³¹

I flera LLO:s framgår tydligt att man måste vinna folkets förtroende, annars kommer inte framgång nås. Ytterligare tongivande är behovet av att värdnationens vilja till att skapa säkerhet måste finnas och de måste själva ta ansvar för detta. Styrkan är till för att stötta i denna utveckling, inte vara de som genomför allt på egen hand. Tittar man extra noga på IO så förstår man att den behöver vara aktiv under hela insatsen. Genom ett väl genomförande av IO kan man förmedla styrkans uppgifter och möjlighet, men framför allt förmedla värdnationens uppbyggnad av säkerhetsstyrkor och andra nödvändiga instanser till folket. Det framgår också tydligt i doktrinen att ledare behövs för att driva landets utveckling. Viljan att utvecklas måste finnas hos folket varpå lokala ledare är viktigt att knyta till sig i ett tidigt skede. Enligt avsnittet om Lokala säkerhetsstyrkor framgår även att man i jakten på ledare kan behöva införa Amnesty program i syfte att ändå åstadkomma någon utveckling, man anser alltså jakten på ledare så viktig att man kan ha överseende med viss personlig historia. Att skapa en spegelbild av sin egen nation är också något man vill undvika, vilket också hör samman med att viljan till utveckling måste komma från befolkningen. Styrkan skall återigen stötta, inte vara ledande och styra vad som ska göras och på vilket sätt det skall göras.

3. TEORI

Galula nämner i inledningen i sin bok att den största skillnaden mellan ett konventionellt krig och ett irreguljärt krig är att det upplevs lika för båda sidor i ett reguljärt krig. Han lyfter upp skillnaden i hur lätt counterinsurgency sidan skulle besegra insurgenterna om dessa möttes på samma slagfält och han lyfter även upp det viktigaste av allt, nämligen befolkningen. Han talar om att så länge insurgenterna har lite kontroll över befolkningen kommer detta skapa en ”sköld” för dessa att attackera när han så behagar.³²

Både Galula och FM3-24 är två skrifter som beskriver ungefär samma sak, de skall verka som en manual i syfte att beskriva vad som är viktigt och vad som måste uppnås för att lyckas i en COIN-insats. Hur man skall genomföra en insats enligt dessa texter är likartat, de framgångsfaktorer som presenteras är inte identiska mellan texterna, men de beskriver i stort samma saker.

Galula beskriver i sin bok under kapitel 7 hur operationer skall genomföras och vilka steg som är viktiga. Galula har delat upp sin teori i 8 olika steg och den amerikanska doktrinen innehåller 9 steg. Den amerikanska doktrinen beskriver vidare att befälhavaren väljer de steg han vill använda sig av vilket likväl framgår av Galulas teori. Stegen som finns i både doktrinen och teorin är sedan väldigt lika. Steg ett i Teorin beskriver hur man ska påverka insurgenternas styrkor i inledningsskedet. Detta steg skall ge förutsättningar för att kunna komma på plats i insatsen och utveckla kommande operationer.³³ Man vill i första steget även kunna påverka insurgenterna och befolkningen genom att göra reklam för styrkan.³⁴ Nästa steg enligt Galula är att genom samarbete med befolkningen kunna få styrkan på plats och börja ge säkerhet till befolkningen. Det beskrivs som centralt av både doktrinen och av Galula att ge säkerhet åt befolkningen och att arbeta tillsammans med folket är av stor vikt för att

³¹ FM 3-24 (MCWP 3-33.5), (2008), *Counterinsurgency*, sid 5-31

³² Galula David, *Counterinsurgency warfare*, Praeger Security International, 1964 sid, viii

³³ Ibid, sid 75

³⁴ Ibid, sid 77

lyckas.³⁵ Galulas femte steg heter ”local elections” och syftet med det här steget är att befolkningen skall kunna välja vilka som skall styra landet.³⁶ Även detta har stora likheter med doktrinen som beskriver att styrkan skall understödja utveckling av stadskicket och utveckla ekonomin. Tills sist måste styrkan vinna mot de sista insurgenterna och även detta är gemensamt för både Galula och doktrinen. Doktrinen beskriver det i termer av ”targeting” och Galulas åttonde och sista steg heter ”Winning Over or Suppressing the Last Guerillas”. De båda beskriver i princip samma sak, hitta de sista upprorsmakarna och få bort deras inflytande.³⁷ Det teoretiska ramverket i detta arbete kommer att utgöras av Galulas bok *Counterinsurgency Warfare* (1964), men det är den amerikanska doktrinen FM3-24 som kommer att användas som analysverktyg. Varför det finns stöd i Galulas teorier är just på grund av de slående likheterna mellan doktrin och teori. Det nämns även i doktrinen att Galulas teorier har varit ett ramverk vid framtagandet.

4. SOMALIA 1992 – 1995

Det finns ingen samhällsidentitet i Somalia. Systemet bygger på att befolkningen tillhör olika klaner, som styrs av klanledare och dessa besitter makt över olika områden inom landet.³⁸

1960 blev Somalia självständigt som tidigare varit en brittisk koloni, under ett par år efter självständigheten var Somalia en demokrati med flerpartistyre. Dock genomfördes en militärkupp och ledaren Mohamed Siad Barre gjorde Somalia till en militärdiktatur.

Vid senare delen av 1970-talet hade den somaliska militärdiktaturen som nu hade makten i landet ekonomiskt stöd från Sovjet, men i samband med en misslyckad militärkupp drog Sovjet tillbaka sitt ekonomiska stöd. I samband med detta sökte sig Somalia till USA och där fick de istället ekonomisk hjälp.³⁹

Under 1980-talet härjade ett inbördeskrig i Somalia som kostade tusentals människor livet och Mogadishu som är huvudstaden var mest utsatt för våldet – under den här tiden kallades Mogadishu för ”platsen för oväntad död”.⁴⁰

Stort missnöje mot diktaturen kombinerat med ett antal attacker från rebellgrupper resulterade i att regeringsstyrkorna började förlora makten i landet. Av anledning att Barres soldater dödat hundratals demonstranter i juli 1989 avbröt också USA sitt ekonomiska stöd till Barre.

1991 flydde Barre och den förenade somaliska kongressen (USC) utropade sig till ny regering. USC:s trupper hade inte kontroll över hela Mogadishu och rebellgrupper fortsatte stridigheter på vissa platser. I september 1991 bröt sig Mohammed Farah Aideed ut från USC och skapade sin egen rebellgrupp. Återigen började stridigheterna ta fart och tidigare allierade klaner började strida igen.

Inbördeskriget resulterade i att den totala makten stod mellan två klaner, den ena klanen leddes av Ali Mahdi Mohammed och den andra av Mohammed Farah Aideed. Dessa två klanledare stod för det mesta krigandet men ingen lyckades besegra den andra. Huvudstaden Mogadishu delades av de båda och de kontrollerade varsina delar av staden. Ingen lyckades helt besegra den andra trots de blodiga striderna.⁴¹

---

³⁵ Galula David, *Counterinsurgency warfare*, Praeger Security International, 1964, sid 78

³⁶ FM 3-24 (MCWP 3-33.5), (2008), *Counterinsurgency*, sid 89

³⁷ Ibid, sid 94

³⁸ Terrence Lyons and Ahmed I. Samatar, *Somalia. State Collapse, Multilateral Intervention, and Strategies for Political Reconstruction*, Washington, DC: The Brookings Institution, 1995, sid 7

³⁹ Säkerhetspolitik.se, *Somalia, fördjupning*, Uppsala, 2010-08-17

⁴⁰ Africa watch and Physicians for Human Rights, Somalia. No Mercy in Mogadishu. The Human Cost of the Conflict and the Struggle for Relief, 26 March 1992, New York and Boston, 1992, sid 3

⁴¹ Leonie G. Murray, *Clinton, Peacekeeping and Humanitarian Interventionism*. Routledge, New York, 2008, sid. 90

Efter en svår torkperiod 1984 kombinerat med de brutala inbördes stridigheterna, följt av ytterligare en torkperiod 1991 gjorde att hela matproduktionen inom jordbruket helt stannade. Detta påverkade givetvis inte bara civilbefolkningen utan även militären.

Utöver denna torka och matkris inom landet hade även världssamfundet agerat mot de stridigheter som härjade i landet och därav valde många länder att dra tillbaka bistånd eftersom mänskliga rättigheter kränktes. Den svåra situationen i landet gjorde att människor svält och hjälporganisationer varnade det internationella samfundet att hela generationer riskerade att dö av svält om inga åtgärder sattes till verket. Situationen var så farlig för NGO:s att de behövde hyra in beskydd, vilken inte alltid var tillförlitlig.⁴²

FN beslutade i januari 1992 att skicka 3500 FN-soldater för att övervaka vapenvilan som man lyckats medla fram samt för att skydda de mattransporter och hjälpsändningar som skickades. Redan i december samma år beslutade FN att fler trupper behövdes varpå en multinationell insats drog igång som bestod av totalt 35 000 soldater. Styrkan kallades UNITAF och bestod till störst del av amerikanska soldater men en stor del kom även från andra bidragande länder. I och med resolution 794 godkände FN:s säkerhetsråd att USA ledde operationer i Somalia och att UNITAF inte leddes av FN utan av USA. Den makt USA hade i världssamfundet blev mycket tydlig och FN framstod som för svagt för att stå emot och kunna genomföra den här typen av operationer ensamt.⁴³ I det här skedet fick man alla grupper att skriva på ett fredsfördrag, däribland både Mahdi och Aideed om att de skulle samarbeta med FN, trots att Aideed sedan tidigare varit kritisk mot FN:s närvaro i landet.⁴⁴ I det här skedet omvandlades UNITAF till en mindre fredsbevarande styrka vid namn UNISOM II.

FN hade i uppgift att avvärja de olika organisationerna, men detta var ingen lätt uppgift och spänningarna mellan FN och klanerna, framförallt Aideeds klan, ökade. I juni 1993 dödades 23 pakistanska FN-soldater och på grund av att USA stärkte sina förband började också flera krigsherrar stödja Aideed. Kulmen nåddes 3 oktober 1993 då amerikanerna försökte gripa några av Aideeds rådgivare men istället slutade insatsen med att hundratals somalier dödades och 18 amerikanska soldater släpades längs Mogadishus gator.

Efter den incidenten började USA tveka på insatsen eftersom de kom till Somalia för att hjälpa till att motverka en svältkatastrof. USA hade ungefär 30 år tidigare hamnat i ett långdraget krig (Vietnam) och rädslan att Somalia skulle bli ett nytt sådant var allt för stor, så man beslöt 1993 att lämna Somalia.

I frånvaro av FN och amerikanska trupper började det muslimska brödrskapet att styra över vissa områden i landet. Många klaner var emot denna utveckling varpå dessa började strida också.

4.1 Informationsoperationer

De amerikanska trupperna skickades till Somalia inledningsvis för att bistå med humanitär hjälp. Det man sa var att man ville hjälpa det somaliska folket och påbörja uppbyggandet av nationen igen.⁴⁵ Man trodde att från att ha lämnat över ansvaret till FN skulle Somalia återuppbyggas, fokus för amerikanerna låg i detta skede mer på Bosnien.⁴⁶ FN:s representanter försökte medla med representanter från olika ställningar i det somaliska samhället vilket till en början fungerade bra, dock var det fortfarande stökigt i landet och bättre förutsättningar behövdes för att NGO:s skulle kunna genomföra sitt arbete säkert.

---

⁴² Leonie G. Murray, *Clinton, Peacekeeping and Humanitarian Interventionism*. Routledge, New York, 2008, sid. 91

⁴³ US center of military history, *Brochures*, Washington, DC, 2006-02-24, sid.9

⁴⁴ Säkerhetspolitik.se, *Somalia, fördjupning*, Uppsala, 2010-08-17

⁴⁵ Leonie G. Murray, *Clinton, Peacekeeping and Humanitarian Interventionism*. Routledge, New York, 2008, sid.37

⁴⁶ *Ibid*, sid.38

President Bush som snart skulle avgå som president, erbjöd att leda en insats i syfte att skapa stabilitet i landet, detta mycket på grund av media. Insatserna gick bra och UNITAF återställde säkerheten i landet och fortfarande var intentionerna att lämna över ansvaret till FN, dock visade det sig senare att den nya presidenten hade uppfattningen att aggressivare metoder behövde möjliggöras – därför låg USA bakom utformandet av resolution 814.⁴⁷ Det var resolution 814 som gav FN mandat att öka sin styrka i Somalia.

Clinton sa i ett officiellt tal att man starkt föredrog en nationsuppbyggande policy och att det på grund av bristfällig ordning i landet behövdes skapas säkerhet först.

UNITAF genomförde daglig patrullering i städerna och deras ROE var tydlig med att våld endast tilläts i självförsvar, insatsen var fredlig och befolkningen skulle bemötas med respekt. UNITAF satte upp en speciell grupp som hade till uppgift att säkerställa att informationsoperationer effektivt integrerades i alla operationer, även under planeringsskedet.⁴⁸

När amerikanerna kom till Somalia gjordes mycket rekognosering av specialförbanden i syfte att möjliggöra en smidig landstigning längs kusten och för att snabbt kunna ta kontroll över flygplatsen. När trupperna senare tog stranden möttes de förvånansvärt nog av journalister istället för motståndare.⁴⁹

Efter att Aideeds klan dödat ett 20-tal FN soldater uttalade sig presidenten enligt följande; vi kan inte ha situationer där en av alla krigsherrar slaktar 20 fredsbevarande soldater och övriga samarbetar... vi måste vidta åtgärder. Utåt sätt blev nu budskapet att USA var på jakt efter Aideed, matbristen var inte längre det störta hotet.

FN ansåg att Aideed var allt för farlig och skapade för mycket oro, vilket gjorde att de bad USA om hjälp att gripa Aideed. Detta trots att presidenten i flertalet talet belyste vikten av att ett politiskt lösande av konflikten var att fördrå. Tyvärr så var den policy som presidenten förslog inte alls det som skedde på marken i Somalia, utan där fortsatte jakten på Aideed ända till det plötsliga slutet vid händelserna 3-4 oktober 1993 då det avtog.⁵⁰

I det här läget uttalade sig presidenten att det inte är USA:s uppgift att skapa de politiska processer och förutsättningar i Somalia för att de skall kunna leva och arbeta i fred. Detta måste de klara av själva. Kongressen i USA blev också oroliga efter händelserna 3-4 oktober att bli indragna i ett långvarigt krig varpå de genast ville dra sig ur Somalia, man satte även ett datum på utdragningen.⁵¹ De här signalerna om att styrkan snart skulle åka hem hade varit med ändå sedan UNITAF första gången kom till Somalia. Aideed hade även en uppfattning om att FN favoriserade hans rival Mahdi varpå hans illvilja och hat mot FN fortsatte att växa.⁵²

Ledarna för UNSOM II förutsatte att de avtal som krigsherrarna ingått i inte skulle efterföljas. Det tycktes som att de bortsåg från det faktum att dessa krigsherrar hade mycket makt och inflytande och att de behövde samarbeta med dessa för att uppnå några som helst mål. Den här attityden skapade förstås irritation hos krigsherrarna som ytterligare försämrade deras inställning till FN. Särskilt Aideed blev illa behandlad varpå han började sända ut anti-propaganda mot FN. Efter att 24 FN soldater dödat av Aideeds milis tog FN:s säkerhetsråd hårdare tag mot Aideed, detta för att sända signaler att FN inte tolererade vad som helst.⁵³

---

⁴⁷ Leonie G. Murray, *Clinton, Peacekeeping and Humanitarian Interventionism*. Routledge, New York, 2008, sid. 39

⁴⁸ US center of military history, *Brochures*, Washington, DC, 2006-02-24, sid.13

⁴⁹ Johan Partin et al. *History United States Special Operations Command 6th edition*, Florida 2008, sid.59

⁵⁰ Leonie G. Murray, *Clinton, Peacekeeping and Humanitarian Interventionism*. Routledge, New York, 2008, sid.41

⁵¹ Ibid sid.42

⁵² Ibid sid.97

⁵³ Ibid sid.100

FN:s säkerhetsråd fattade efter dessa händelser beslut om att Aideed skulle gripas och den nya resolutionen 837 antogs. Efter denna händelse kallade amerikanerna även in luftunderstöd för att kunna utföra luftanfall mot utvalda mål. Dessa kom att genomföra totalt 32 uppdrag, varav 8 var attackföretag över Mogadishus gator där man bland annat skulle ha slagit ut Aideeds radiostation som spred ut propaganda.⁵⁴

4.2 Civil säkerhet

USA erbjöd sig att om FN godkände det, leda en styrka till Somalia i syfte att säkerställa ordningen så att humanitär hjälp kom fram till de behövande. Beslut fattades i säkerhetsrådet 25 november och den amerikanskleda styrkan UNITAF skickades till Somalia med ett kapitel 7 mandat vars resolution medgav att med *alla tänkbara* medel återställa en säker miljö för humanitära operationer i Somalia. Säkerhetsrådet specificerade heller inte tydligare vad "säker miljö" innebar vilket skulle komma att skapa problem i kommunikationen mellan USA och FN i ett senare skede. Det amerikanska sättet under den här tiden att bedriva operationer var att snabbt gå in med stor styrka, få bort de stridande, ge mat till de behövande och därefter åka hem. När UNITAF kom till Somalia hade de största krigsherrarna Mahdi och Aideed gått med på en vapenvila genom samtal med den amerikanska ambassaden vilken faktiskt höll.⁵⁵

USA var konstant tydliga med att deras uppgift var att ge civil säkerhet så att svältkatastrofen kunde undvikas, det var inte amerikanernas uppgift att avvärja milismän.

Den stora amerikanska styrkan som fanns på plats i Somalia ingav respekt gentemot milisen och de amerikanska styrkorna klarade sig till en början utan att bli attackerade. Dock försköts bara våldet till att ha utländska journalister, hjälparbetare och lokalbefolkningen som mål istället för de amerikanska soldaterna. Tyvärr ledde detta alltså till dålig civil säkerhet eftersom milisen attackerade befolkningen på platser där UNITAF inte var vilket gjorde att befolkningen upplevde en större osäkerhet och mer våld än vad som upplevts innan UNITAF kom till Somalia.⁵⁶ Den 3 oktober 1993 fick amerikanerna uppgifter om att rådgivare till Aideed och kanske tom Aideed själv skulle närvara på ett möte inne i Mogadishu. Amerikanska trupper genomförde då operation "Irene" där både Rangers och Delta force deltog. Kraftiga stridigheter utbröt i och med operationen och under stridigheterna som följde deltog hela kvarter med somalier i striderna mot amerikanerna. Man hade alltså en stab med milis mot sig, även kvinnor och barn.⁵⁷

4.3 Lokala säkerhetsstyrkor

USA ville egentligen inte avvärja milisstyrkor i Somalia. Dock blev de tvingade till att göra detta i vissa kontexter med resultatet att de var dåligt organiserade. De stora krigsherrarna kunde lätt gömma vapen för att sedan plocka fram dem senare, medan andra enskilda som i vissa fall tidigare arbetat för att skydda NGO:s blev avvärjade. Det var helt enkelt inte organiserat, orättvist och skapade missnöje hos Somalierna. UNITAF bedrev viss polisiär verksamhet i landet. På de flesta håll lyckades denna verksamhet hålla nere antalet attacker från krigsherrarna. Detta byggde på närvaron av soldaterna och deras vilja att agera mot dem som satte sig emot dem. Vissa kontakter med äldre, kvinnogrupper och yngre grupper gjordes också inom dessa områden genom att man bildade denna tillfälliga poliskår.⁵⁸

---

⁵⁴ Johan Partin et al. *History United States Special Operations Command 6th edition*, Florida 2008, sid.60

⁵⁵ Leonie G. Murray, *Clinton, Peacekeeping and Humanitarian Interventionism*. Routledge, New York, 2008, sid.93

⁵⁶ Ibid, sid 96

⁵⁷ Ibid, sid 105

⁵⁸ Ibid, sid 95

När UNSOM II tagit över ansvaret efter UNITAF påbörjade man även att träna och utbilda en Somalisk polisiär styrka och etablera en myndighet som kunde vara rikstäckande beträffande legala spörsmål.⁵⁹

4.4 Etablera och återställa vitala tjänstegrenar

Genom resolution 751 väljer FN i ett tidigt skede att skicka 50 observatörer till Somalia. Dessa observatörer skapade goda relationer till det somaliska samhället varpå hamn och flygplats i Mogadishu åter kunde användas tryggt. Observatörerna lyckades förtjäna sitt förtroende hos både krigsherrar och religiösa ledare genom goda förhandlingar och tålmod. Allt detta resulterade i att mat kunde nå de behövande, människor kunde arbeta relativt tryggt och man kunde se en tendens mot en återuppbyggnad av landet. Sahnoun som var chef för observatörerna tenderade att ha överseende beträffande kritiken mot Somalia och speciellt kritik riktad mot Aideed i syfte att uppnå ett bättre samarbete på plats. Det här var något som FN inte tog lätt på vilket tillslut gjorde att Shanoun byttes bort från sin position.

Observatörerna hade även övertalat krigsherrarna, framförallt Aideed, om att en FN styrka på 500 personer skulle ges tillåtelse att sättas in i landet. Dock visade det sig att den här styrkan var på 4000 personer vilket varken observatörerna eller krigsherrarna varit informerade om, detta ledde till att Aideed inte längre var samarbetsvillig, varpå mattransporter återigen började attackeras.⁶⁰

UNITAF ersattes i maj 1993 av UNSOM II vilken bestod av FN trupper från 27 truppbidragande länder. När UNSOM II tagit över ansvaret fortsatte man att distribuera mat och vatten till de behövande men man började också återställa basförmågor och vitala tjänstegrenar så som tillgång till vatten, infrastrukturen reparerades och man började ge ut nödvändig medicin. Man började även återställa utbildningssystemet, ge ut textböcker och lärarguider. Försök gjordes även att återställa jordbruket genom att distribuera säd, verktyg och bekämpningsmedel.⁶¹

Under operation Restore hope hade specialförbanden i uppgift att ta initial kontakt med inhemska fraktioner och ledare i syfte att ge information som skulle hjälpa till att leda till ökad säkerhet för styrkan samt att ge information för att kunna göra bedömningar inför kommande säkerhetsoperationer. Man hade samverkan mellan armen, marinen, lokala Somaliska kommittéer och representanter från de över 40 NGO:s som fanns i Somalia. Man hade även bemannade humanitära center utspridda i hela Somalia vilka koordinerade de medicinska behoven samt övriga projekt. Man startade även en Somalisk tidning (Rajo) som det dessutom anställdes 30 Somalier att sköta. Man strävade att alltid involvera PSYOP i alla planeringsskeden och operationer. Under operation restore hope delades över 7 miljoner foldrar ut i Somalia. Man startade även en radiostation på den amerikanska ambassadens mark som sände ett 45 minuter långt program 2 gånger om dagen på Somaliska. Man lyckades nå alla städer där FN var stationerade med den här radiostationen.⁶²

4.5 Understöd utvecklingen av statsskicket

Somalia befann sig i ett inbördeskrig under aktuell tidsperiod. Det fanns ingen regering i landet att understödja för tillfället då FN och USA genomförde operationer åren 1992-1995. Det som fanns var olika klanledare där två av dem anses som de mest inflytelserika.

---

⁵⁹ Leonie G. Murray, *Clinton, Peacekeeping and Humanitarian Interventionism*. Routledge, New York, 2008, sid 99

⁶⁰ Ibid, sid 92

⁶¹ Ibid, sid 99

⁶² Johan Partin et al. *History United States Special Operations Command 6th edition*, Florida 2008, Sid.60

4.6 Ekonomisk utveckling

Den ekonomiska hjälp som gavs till Somalia var i form av att ge människor mat för att undvika att de skulle svälta ihjäl. Man gav även i vissa fall gödningsmedel till jordbruk och verktyg till dessa för att människorna själva skulle kunna försörja sig.

4.7 Clear-hold-build

När UNITAF var i Somalia delades landet upp i nio provinser⁶³, detta för att lättare kunna distribuera de hjälpsändningar som kom. Man började ta kontroll över del för del i Mogadishu för att sedan kunna övergå till att kontrollera de olika provinserna ute på landsbygden och i andra städer vart efter man fick kontroll över det nya området.⁶⁴

4.8 Kombinerad styrka

Eftersom det inte fanns någon fungerande polis eller nationell militär utan denna endast i vissa fall var i ett startskede av att utvecklas fanns ingen möjlighet för styrkan att genomföra kombinerade operationer med de nationella säkerhetsstyrkorna.

4.9 Targeting

Efter att resolution 837 antogs var jakten på Aideed i full gång. Amerikanska specialförband skickades till Somalia vars uppgift var att hitta Aideed. De genomförde flera operationer med ingen av dessa ledde till någon större framgång, istället resulterade dessa operationer i att fel personer greps vid vissa tillfällen och en del byggnader förstördes i samband med operationerna.⁶⁵ De amerikanska trupperna gick från att ha varit en neutral styrka till att bli extremt aktiva i en väpnad konflikt och fick betala ett högt pris för detta. Upptrappningen av våldet skedde mycket på grund av det deltagande som amerikanerna hade i de polisiära operationerna i jakt på framförallt Aideed.⁶⁶

5. DISKUSSION

Den diskussion som följer i detta kapitel kommer att följa samma rubricering som de två tidigare kapitlen. Med utgångspunkt i de beskrivna händelserna i Somalia jämförs dessa med FM3-24 som analysverktyg.

Det finns olika mycket information att tillgå om hur FN och USA valde att genomföra operationer i Somalia kopplat till doktrinen huvudpunkter. Därav kommer diskussionen att variera i omfång beroende på mängden information som finns inom respektive punkt.

5.1 Informationsoperationer

I doktrinen beskrivs Informationsoperationer som den viktigaste av alla LLO. Den ska sträva mot att genomsyra alla operationer, både i planeringsskedet och under genomförandet av operationen. Under Somaliakonflikten fanns detta tänk från amerikansk sida, vikten av att bemöta folket med respekt och tänka på IO innan och under operationer fanns under UNITAF:s tid som verksamma.

Informationsoperationer enligt doktrinen skall framhäva regeringens budskap och verksamhet. Den skall även syfta till att isolera insurgenterna från befolkningen. Det här var ett problem kopplat mot doktrinen eftersom det inte fanns någon värdnationsregering. USA och FN var den styrka som verkade, och även fast man i vissa avseenden började bygga upp en stat fanns inte förutsättningar för att framhäva en värdnation. Med händelserna 3-4 oktober i fokus

---

⁶³ US center of military history, *Brochures*, Washington, DC, 2006-02-24, sid.11

⁶⁴ Ibid, sid 10

⁶⁵ Ibid, sid 102

⁶⁶ Ibid, sid 109

lyckades man inte isolera befolkningen från insurgenterna med tanke på att hela kvarteren, inklusive kvinnor och barn deltog i striderna.

Eftersom Somalia inte hade en regering vid berörd tidsperiod blev istället den IO som bedrevs på politisk nivå det budskap som FN och USA förmedlade genom handlingar och officiella uttalanden. Hur uppfattades exempelvis tagandet av stranden utanför Mogadishu? – som en invasion? Hur upplevde folket att man gick ut och sa att Aideed var kriminell och skulle gripas? Vad gjorde man för att få med det somaliska folket i beslutsfattandet?

Det här är frågor som kopplat till doktrinen kan ha haft stor inverkan på utfallet eftersom det centrala handlar om att isolera människor från insurgenternas propaganda, inte att få folket att ifrågasätta styrkan.

Att det i doktrinen framgår att IO är den viktigaste LLO:n blir i exemplet med Somalia tydlig, eftersom det på flera punkter fallerade och att man i operationer, som framförallt genomfördes efter UNITAF:s tid, inte tänkte på IO – hur kommer det sig annars att man beslöt att gripa Aideed och kalla in tungt luftunderstöd? Allt detta sammantaget sänder inte bra signaler för styrkan vilket IO skall sträva efter.

De största olikheterna är framförallt att man enligt doktrinen vill framhäva värdnationen vilket inte var möjligt eftersom det inte fanns någon. Fokus ändrades sedan, från att ha haft som primär uppgift att ge mat åt folket, till att gripa Aideed försämrade också befolkningens inställning till de amerikanska trupperna och FN.

I inledningsskedet hade man relativt goda kontakter med de två största krigsherrarna, vart efter försämrades den relationen tyvärr eftersom kontakterna inte vårdades och kanske inte alltid behandlades med respekt. Eftersom dessa krigsherrar hade stort inflytande hos folket hade man i det här läget möjligtvis fått mer ut av att anamma det som framgår i doktrinen som att ”bygga relationer till befolkningen”. Även om krigsherrarna kanske inte är de som man egentligen tycker är mest lämpade att styra landet så kanske man måste prioritera att försöka eftersträva IO för att kunna uppnå några som helst mål.

5.2 Civil säkerhet

De amerikanska styrkorna hade under UNITAF:s tid fokus på stabiliserande operationer. Man fokuserade på att ta kontroll över platser för att kunna distribuera de hjälpsändningar som kom in i landet. Man hade ett tydligt ROE som belyste vikten av att behandla människor med respekt och eld endast fick öppnas i rent självförsvar och att insatsen hade mer utav en polisiär karaktär. Man strävade alltså efter att få kontroll över befolkningen.

Problemen som uppstod var dock att UNITAF inte kunde vara på alla platser samtidigt men strävade ändå efter att täcka in större delen av landet. Detta ledde till att våldet försköts från att vara mot de amerikanska styrkorna till att rikta in sig mot mer utsatta mål. Det uppfattades alltså lugnare för amerikanska styrkan, men upplevdes på vissa håll våldsammare eftersom milisens mål istället blev civila och NGO arbetare. Viktigt är enligt doktrinen att man tar en bit i taget och inte är för ambitiös och vill ta mer mark än vad man klarar av att bemästra. Fokus skall enligt doktrinen ligga på att få en uppfattning om hur folket kommer att uppleva de operationer man genomför. I fallet Somalia kan man säga att det blev en negativ inställning från folkets sida när man valde att påbörja operationer som strävade efter att gripa Aideed. I och med omställningen från att fokus legat på att ha kontroll över platser och befolkningen till att gripa Aideed, tappades del av den civila säkerhet som tidigare levererats.

5.3 Lokala säkerhetsstyrkor

I insatsen i Somalia fanns ingen värdnation som hade kontroll över fungerande säkerhetsstyrkor i landet. USA och FN var till en början i landet för att undvika att människor skulle svälta ihjäl, dock påbörjades ändå en uppbyggnad av landets egna säkerhetsstyrkor i viss omfattning. De internationella säkerhetsstyrkorna är som det framgår i doktrinen endast

tillfälliga och värdnationen måste kunna ta hand om sin egen säkerhet, dock var det aldrig på tal om att de somaliska styrkorna kunde ta hand om säkerheten själva. Det behövdes mer tid och mer resurser för att åstadkomma detta. Doktrinen belyser behovet av att hitta ledare hos värdnationens styrkor som kan bidra och leda den utveckling som krävs. Utvecklingen måste komma ifrån landet självt, de internationella styrkorna är där som stöttning i den utvecklingen. Detta kombinerat med att doktrinen lyfter upp behovet av Amnesty program för avhoppande insurgenter väcker idén att man kan använda de inflytelserika Somalierna även om de tillhört eller lett insurgenterna, till att vara ledare för uppbyggandet av de nya säkerhetsstyrkorna. Ge dessa människor nödvändig utbildning och få dem att leda säkerhetsstyrkorna, då kommer viljan från folket till förändringar eftersom de inflytelserika får med sig andra att göra samma sak.

5.4 Etablera och återställa vitala tjänstegrenar

Eftersom det var osäkert i landet behövdes militär och polis byggas upp för att ge folket den säkerhet som krävs om uppbyggnad av andra instanser skall kunna möjliggöras. Även här belyser doktrinen vikten av att använda lokala förmågor och ledare. Detta gjordes också i insatsen då det på vissa håll uppnåddes goda kontakter med såväl lokala ledare som krigsherrar. Dock är det viktigt att upprätthålla kontakterna och vårda partnerskapen vilket i exemplet med de 50 FN observatörerna blivit tydligt. Observatörerna hade bra kontakt med ledare i olika grupper men denna kontakt och partnerskap skadades efter att man bortsett från de lokala ledarnas vilja. Enligt doktrinen är det även att föredra att få med NGO:s under uppbyggnaden vilket gjordes genom att kommittéer och NGO:s träffades tillsammans med amerikanska styrkornas representanter. UNSOM II började även återställa vitala basförmågor så som tillgång till vatten, medicin samt även viss återuppbyggnad av nödvändig infrastruktur. Man gav sig även på att återställa utbildningssystemet och jordbruket. Enligt doktrinen skall man ta reda på vad befolkningen anser som viktigt och frågan är om säkerheten och tillgången till mat och vatten inte fortfarande var för bristfällig för att befolkningen skulle känna att det var läge att ge sig på utbildningssystemet när säkerheten fortfarande var så pass dålig. Målen, både på mikro och makronivå skall sträva efter att vara grundade i vad befolkningen uppfattar som viktigast och början ligger i att skapa säkerhet. I Somalia hade man kontakt med folket och ledare, men hur mycket dessa hade att säga till om är osäkert, viktigt är i alla fall enligt doktrinen att dessa röster görs hörda och åttlytts.

5.5 Understöd utveckling av stadsskicket

Somalia var starkt krigshärjat och det största problemet i landet var i början av 1990-talet den omfattande svältkatastrofen. Det fanns ingen regering som hade inflytande och makt över stadsskicket vilket är en mycket viktig del i en COIN-insats för att lyckas enligt både Galula och FM3-24. I denna LLO ligger fokus på att regeringen skall kunna samla in och distribuera resurser till sin egen befolkning och få igång stadsapparaten. Fokus ligger i att kunna göra detta samtidigt som man håller kontroll över militär- och polisiärmakt.

Under insatsen i Somalia fanns två stycken större krigsherrar som hade mest makt och inflytande i landet. Det framgår i FM3-24 att om det inte finns en värdnationsregering fokuserar denna LLO på att etablera och upprätthålla en militärregering eller en civil administration. I Somalias fall låg en militärregering närmst till hand eftersom det var krigsherrarna som hade inflytande och makt. Till en början samarbetade FN och USA med dessa krigsherrar men vart efter så försvann detta samarbete – mycket i samband med att Sahnoun ersattes och framförallt krigsherren Aideed började misstro FN.

Enligt FM3-24 vill man uppmuntra lokala personer med inflytande att delta i den lokala regeringsstrukturen, vilket som sagt gjordes till en början. Men kopplat till detta LLO borde FN och USA lagt mer resurser och mer tid på att få med sig de mest inflytelserika i att bygga

upp en form av regering. Just detta hade förstås varit svårt att lyckas med, men ändå en förutsättning för att lyckas i COIN-insatser, enligt såväl doktrinen som Galulas teori. I slutändan fick FN och USA istället krigsherren Aideed emot sig och det var till stor del han som var anledningen till FN och USA:s tillbakadragande från Somalia.

Ett sätt att gå tillväga i detta LLO hade istället varit att ge förutsättningar för att de inflytelserika krigsherrarna skulle bilda till en början militärregering som kunde ta kontroll över landet och därefter fortsätta att utveckla en regering.

5.6 Ekonomisk utveckling

FN och USA:s främsta uppgift när de kom till Somalia var att ge befolkningen mat för att undvika en svältkatastrof. Den ekonomiska utveckling som bidrogs med var framförallt mat och även säkerhet till befolkningen. Vissa NGO:s och FN gav även resurser för att utveckla jordbruket, man gav gödningsmedel och även verktyg.

FM3-24 beskriver även att om pengar distribueras genom nätverk som i Somalias fall är klaner kan det vara bra att ge klanerna arbeten, så som byggjobb exempelvis. Detta resulterar i att befolkningen får arbete och klanen lägger fokus på arbete istället för insurgentverksamhet. Om detta gjordes har författaren inte kunnat hitta säker information om, oavsett om FN och USA valde att utveckla ekonomin på ett liknande sätt, är det ett bra sätt att utveckla ekonomin samtidigt som det skapas en ökad trygghet för styrkan och befolkningen eftersom insurgenternas fokus hamnar på annat.

5.7 Clear-hold-built

UNITAF valde att dela upp landet i provinser för att göra det mer lätthanterligt att skydda hjälpsändningarna. UNITAF lyckades ta kontroll över områden och skapade stabilitet i omgivningen. Frånvaron av värdnationen blir åter central i detta LLO eftersom det ingår som en viktig del att värdnationen skall ha kontroll över befolkningen i området. Så trots att UNITAF lyckades skapa ett förtroende hos befolkningen och säkerhet, fanns ingen nationell säkerhetsstyrka som kunde ta över.

5.8 Kombinerad styrka

Kombinerad styrka blev aldrig aktuellt eftersom det inte fanns några nationella säkerhetsstyrkor. Kombinerad styrka lämpar sig att använda när det finns en nationell säkerhetsstyrka som behöver visst understöd eller monitorering.

5.9 Targeting

USA hade satt upp Aideed som den person som absolut skulle gripas. Det var efter attacken mot FN som FN fattade beslut om att Aideed skulle gripas. Att Aideed var starkare än FN och USA annat är inte säkert, men att detta beslut tillslut inledde jakten mot en inflytelserik person som lyckades få både USA och FN att tillslut dra sig ur är säkert. Det är enligt FM3-24 av stor vikt att ha goda underrättelser om vad som krävs för att uppnå syftet. Amerikanska specialförband genomförde operationer under hela sommaren 1993 med målet att gripa Aideed utan att lyckas. Om det var underrättelserna som brast eller något annat har inte författaren till det här arbetet inte kunnat fastställa.

6. SAMMANFATTNING

Syftet med uppsatsen har varit att undersöka om det kan spåras lärdomar redan från 1990-talets Somalia till utformandet av den nu utvecklade amerikanska doktrinen FM3-24. För att uppnå syftet med uppsatsen har följande frågeställning använts:

- Vilka likheter och skillnader finns i hur amerikanska trupper tillsammans med FN arbetade i Somaliakonflikten 1992 - 1995 för att lösa konflikten med den nu utarbetade doktrinen FM3-24? Detta kopplat till kapitel 5 i FM3-24 – genomförande av operationer.

6.1 Slutsatser

En tydlig likhet i insatsen i Somalia och den utvecklade doktrinen är hur man skall bemöta befolkningen. Redan under Somaliakonflikten framgick det tydligt i det amerikanska *ROE:t* att befolkningen skulle behandlas med respekt. Att visa förståelse för befolkningen beskrevs som centralt för att lyckas med insatsen. Detta beskrevs genom det *ROE* som UNITAF hade under aktuell tidsperiod. Jämfört med FM3-24 som utvecklats under 2000-talet framgår det också tydligt att detta är mycket centralt för att lyckas i insatser. Detta kan vara en lärdom som amerikanska förband tagit med sig från erfarenheterna i Somalia under 1990-talet och vidare tagit en stor del i hur doktrinen utvecklats. Under konflikten i Somalia lyckades inte trupperna bemöta befolkningen utan blev istället mål för krigsherrarna. En lärdom att ta med från dessa erfarenheter kan vara just vikten av att skapa goda relationer till befolkningen för att ha en chans att lyckas. Eftersom det uttrycks som så oerhört viktigt i doktrinen bör detta vara en av de viktigaste lärdomarna att ha fått med sig till utformandet av doktrinen. I dagens insatser går man in för att stödja en regering vilket saknades i Somalia, där man istället blev måltavlor, inte bara för insurgenter, utan samhället motsatte sig insatserna. Denna lärdom kan förstås ha kommit endast ifrån insatserna i Irak och Afghanistan, men sannolikt är det här ett tydligt exempel på att även Somalia har lärdomar att bidra med i utvecklingen av FM3-24.

Under insatsen i Somalia hade FN och USA goda förhållanden till de lokala makthavarna. Allt eftersom insatsen fortskred försämrades dock detta förhållande och de goda relationerna försämrades till slut så mycket att de lokala makthavarna hamnade i krig med FN och amerikanska trupper.

I FM3-24 framgår att lokala makthavare skall användas för att utforma ett gott partnerskap. För att lyckas i insatsen krävs ett gott samarbete och god kontakt med inflytelserika.

Under insatsen i Somalia misslyckades kontakten med inflytelserika. Till en början var kontakten god med Aideed, för att sedan vart efter insatsen fortskred utvecklas till ett regelrätt krig och jakt för att gripa honom. Eftersom Aideed var den som hade mest makt och inflytande i regionen var detta en person som behövdes god partnerskap med för att undvika att hamna i konflikt med honom.

En lärdom som amerikanska trupper bör ha tagit med sig vid utvecklingen av doktrinen är vikten av att skapa den partnerskap som krävs med de inflytelserika makthavarna. Sett till Somaliakonflikten som slutade med att den största makthavaren var den som i slutändan till stor del låg bakom det amerikanska uttåget från Somalia bör ha varit med som "lessons learned" i utformandet. Med Somalia som erfarenhet är det inte otänkbart att insikten av att ha goda relationer med inflytelserika blev alldeles uppenbar. I vissa fall måste man samarbeta med inflytelserika, även om dessa ibland kan ha begått brott. I Somalia gjordes inte detta fullt ut vilket resulterade i att en fiende skapades. Om det var en missbedömning i hur stark Aideeds inflytande var, eller om det berodde på något annat låter författaren vara osagt, men lärdomen om att en inflytelserik person kan skapa stora problem är helt uppenbar.

Till en början var det relativt stabilt i Somalia. När UNITAF var på plats lyckades civil säkerhet på det stora hela att levereras till befolkningen. Men med eldstriderna 3-4 oktober 1993, där kvinnor, barn och hela kvarter deltog i striderna mot amerikanska trupper, hade förmågan att göra reklam för styrkan någonstans misslyckats.

Enligt FM3-24 är en av grundstenarna i att lyckas i en insats att vinna folkets förtroende. Att göra god reklam för styrkan och leverera den civila säkerheten som gör att befolkningen inte ansluter sig till insurgenterna. Att isolera befolkningen från insurgenterna beskrivs som viktigt och i insatserna i Somalia misslyckades detta. Det är en stor skillnad på vad som beskrivs som

eftersträvansvärt enligt doktrinen, med vad som faktiskt hände. Den skillnaden bör även ha varit en viktig lärdom som kan ha kunnat användas som erfarenhet vid utvecklingen av doktrinen.

Under insatserna i Somalia lyckades inte en somalisk regering ta över kontrollen över landets säkerhetsstyrkor. Någon regering var aldrig på väg att utvecklas till en fungerande stadsapparat. Visserligen försöktes i vissa fall utveckling av regeringssäkerhetsstyrkor genomföras, men omfattningen var inte i närheten av att kunna ta över säkerheten i landet.

Enligt FM3-24 måste mycket av fokus ligga på att bygga upp en lokal regering, lokala säkerhetsstyrkor och ett fungerande statskick. Detta för att landet skall kunna ta över styret successivt allt eftersom att styrkan drar sig ur landet. Vidare beskrivs att drivkraften måste komma inifrån landet och det är styrkans uppgift att locka fram viljan.

Skillnaden i hur arbetet genomfördes med hur doktrinen beskriver som framgångsfaktorer är stora. I Doktrinen beskrivs att utvecklingen av den lokala stadsapparaten är oerhört viktigt, medan det under insatsen i Somalia aldrig kom att vara i närheten av att utveckla en fungerande regering. Lärdomen att påbörja att bygga upp och stötta en lokal regering tidigt kan ha varit bidragande till varför doktrinen utvecklat framförallt punkterna "lokala säkerhetsstyrkor", "Etablera och återställa vitala tjänstegrenar" och "Understöd utveckling av stadsskicket". Det här kanske är den största skillnaden mellan doktrinen och vad som hände i Somalia. Som nämns i inledningen till arbetet är Somalia än idag inget fungerande samhälle. Att börja med att få struktur på en regering och de vitala säkerhetsstyrkorna är det som idag förespråkas av doktrinen. Visst behöver insatsen i Somalia inte var ensamt som lärdom, det finns flera insatser och erfarenheter från annat håll också, men skillnaden i vad som förespråkas av doktrinen och vad som hände är slående.

De slutsatser som lagts fram är de största likheterna och skillnaderna som författaren har fått fram i detta arbete. Eventuella invändningar mot dessa slutsatser kan givetvis finnas. Eftersom Galulas teori redan fanns när Somaliakonflikten pågick men inte doktrinen så kan ju förstås det teoretiska ramverket använts redan då och att det på grund av andra orsaker inte gick att följa det som Galula beskriver som viktigt. Det kan ha varit svårt för befälhavare att få trupperna att förstå hur de skulle jobba när inga riktlinjer i form av en doktrin fanns.

Exempelvis så kan en vilja från FN och amerikansk sida skönjas eftersom det i liten skala tränades somaliska förband. Det kan betyda att en vilja att bygga upp en inhemsk regering med fungerande säkerhetsstyrkor var en vilja och ett mål att arbeta mot. Varför detta hamnade i skymundan kan bero på andra orsaker, exempelvis svårigheter att koordinera mellan FN och amerikanska trupper, men oavsett så är likheterna och skillnaderna mellan vad doktrinen förespråkar och vad som hände i Somalia identifierbara.

6.2 Förslag till ny forskning

Uppsatsen har behandlat kapitlet i doktrinen som styr hur operationer skall genomföras. Anses insatsen i Somalia vara av samma karaktär som de senare insatserna i Irak och Afghanistan på 2000-talet. En jämförelse insatserna emellan kopplat till doktrinen vore ett annat sätt att forska på för att få fram doktrinen för- och nackdelar.

Att forska vidare med samma doktrin i fokus men applicera på en annan insats vore ett sätt att få reda på om doktrinen är jämförbar med andra insatser.

Eftersom FM3-24 är en amerikansk doktrin kan vidare forskning vara aktuell på andra nationers COIN-doktriner, detta är även av intresse eftersom det i dagliga COIN-insatser oftast är flera länder som ingår i samma insats, läs Afghanistan. Vikten av att jobba på samma sätt inom insatserna mellan nationerna är en idé om vidare forskning.

Forskning behöver titta mer på Sveriges roll i utformandet av liknande doktriner. Sverige har ingen COIN-doktrin som beskriver operationer på detta sätt och det finns intresse av att förstå hur Sverige skulle kunna arbeta i en liknande insats. Att Sverige skulle bidra med den omfattning av resurser som krävs enligt FM3-24 är osannolik, men ser vi till Afghanistan så bidrar Sverige med detta till ett begränsat ansvarsområde.

Som tidigare nämnt i inledningen så har både Amerikanska och Brittiska förband en fältmanual i hur de skall arbeta i en COIN-insats. Förslag till vidare forskning är att utveckla en doktrin som Sverige kan använda sig av för att underlätta för framtida insatser.

7. LITTERATUR- OCH KÄLLFÖRTECKNING**Tryckta källor:**

Africa watch and Physicians for Human Rights, *Somalia. No Mercy in Mogadishu. The Human Cost of the Conflict and the Struggle for Relief*, 26 March 1992 (New York and Boston, 1992)

Ekengren, Ann-Marie; Hinnfors, Jonas, *Uppsatshandbok*
Malmö, 2012

Esaiasson, Peter; Gilljam, Mikael; Oscarsson, Henrik; Wängnerud, Lena, *Metodpraktikan*.
Stockholm, 2007

Esaiasson, Peter; Gilljam, Mikael; Oscarsson, Henrik; Wängnerud, Lena, *Metodpraktikan*.
Stockholm, 2012.

Galula David, *Counterinsurgency warfare*, Praeger Security International, 1964

Headquarters Department of the Army, *FM3-24 (MCWP 3-33.5) COUNTERINSURGENCY*,
2006

Kilcullen, David, *Twenty-Eight Articles*, Washington, D.C, 2006

Leonie G. Murray, *Clinton, Peacekeeping and Humanitarian Interventionism*. Routledge, New
York, 2008

Martyn Denscombe, *Forskningshandboken*, Studentlitteratur; Lund, 2009

Partin, Johan et al. *History United States Special Operations Command 6th edition*, Florida
2008

Terrence Lyons and Ahmed I. Samatar, *Somalia. State Collapse, Multilateral Intervention,
and Strategies for Political Reconstruction*, Washington, DC: The Brookings Institution, 1995

Digitala källor:

Jonathan T. Dworken. *Operation restore hope - Coordinating Relief Operations*, Joint Force
Quarterly 1995

<http://www.globalsecurity.org/military/library/report/1995/jfq0508.pdf>

Hemsidan besökt 2012-05-21

US center of military history, *Brochures*, Washington, DC, 2006-02-24

<http://www.history.army.mil/brochures/Somalia/Somalia.htm>

Hemsidan besökt 2012-06-26

Säkerhetspolitik.se, *Somalia, fördjupning*, Uppsala, 2010-08-17

<http://sakerhetspolitik.se/Konflikter/Somalia/Fordjupning/>

Hemsidan besökt 2012-04-24

